

El que ens juguem a Europa

El proper 13 de juny es fan eleccions al Parlament europeu. Aquests comicis són dels que generen menys atenció, tot i que com més va més coses que afecten el nostre dia a dia es decideixen a l'eurocambra.

Brussel·les és a 1.409 km de distància de Barcelona i a 1.738 km de València, una distància física tan gran com la distància mental que aparentment ens separa de les principals institucions europees. En el cas del Parlament europeu la distància s'escurça una mica, no tant perquè té la seu a Estrasburg, sinó perquè cada cinc anys podem votar els eurodiputats, com és el cas de la cita del proper 13 de juny. En el cas d'Espanya, 54 escons, i en el de França, 78. Tanmateix, la distància que ens pugui separar de l'eurocambra és molt més mental que física, ja que ara mateix només donant un cop d'ull al nostre voltant, o fins i tot burxant dins les nostres butxaques de segur que trobarem alguna cosa que es fa perquè ho han decidit els eurodiputats. Per exemple, les alertes a les etiquetes dels paquets de tabac que fumem o ens fumem, o la prohibició que la vaca que tenia el filet que ens estem menjant hagi estat engreixada amb altres animals.

En els darrers cinc anys els 626 eurodiputats han elaborat diversa d'aquesta legislació comunitària que ha tingut una repercussió a les nostres vides. En el cas del tabac no sols es va legislar sobre les etiquetes amb els missatges d'alerta, sinó també es van prohibir les denominacions enganyoses com *light*, o es van reduir les quantitats de nicotina i quitrà. També arran del cas de les vaques boges s'han establert normes estrictes per als escorxadors i laboratoris i s'ha creat l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària, amb seu a Brussel·les. Altres temes que s'han legislat en els darrers

cinc anys són el fet que costi el mateix treure diners d'un caixer siguis on siguis de la UE, els cinturons de seguretat adaptats als nens, la possibilitat de cobrar l'assegurança per accident de trànsit en un altre estat membre, la prohibició d'experimentar cosmètics amb animals, l'obligació de compensar els viatgers d'avions afectats per *overbooking* o endarreriments, la protecció de dades en les comunicacions electròniques i els límits als correus electrònics no desitjats, entre altres mesures. L'eurocambra també ha aturat iniciatives que havien generat molta preocupació, com la liberalització dels ports, que va provocar fortes protestes entre els estibadors de Barcelona i València, o bé els productes de biotecnologia.

Els governs dels estats poden acabar completant les directives aprovades amb normes pròpies que no contradiguin la legislació comunitària. Aquest és el cas —ben il·lustratiu— de l'estat espanyol respecte a les etiquetes del tabac, en què va establir l'obligatorietat de fer-les, com a mínim, en castellà.

Hi ha tot un seguit de temes en què el Parlament europeu té una opinió vinculant, el que se'n diu codecisió; és a dir, que per a aprovar-los cal el vot afirmatiu tant dels governs dels estats membres de la UE com del Parlament europeu. Es tracta de quaranta-tres àmbits entre els quals hi ha aspectes relatius a la mobilitat laboral, el mercat interior, l'educació, la recerca, el medi, la sanitat i la protecció al consumidor i la cultura. Matèries que amb la nova Constitució europea s'ampliaran fins prop de vuitanta, i in-

Plenari del Parlament europeu. Actualment és el Partit Popular Europeu / Demòcrates Europeus (que inclou tant el PP com UDC) la força que té la majoria de la cambra.

clouran aspectes de justícia, immigració, agricultura i pesca, entre altres. A més, actualment el Parlament també té el que se'n diu dret d'iniciativa legislativa. O sigui, que pot demanar a la Comissió que faci una proposta sobre un tema concret.

El Parlament també aprova la composició de la Comissió Europea i el president d'aquesta, i, pel que fa al pressupost de la Unió, a més de participar en la seva elaboració pot bloquejar-lo si no hi està d'acord. Ara bé, la força del Parlament és menor en l'aprovació de la distribució del gruix del pressupost europeu; és a dir, els fons regionals, agrícoles i de cohesió. Tot plegat, però, rebrà un impuls més important a partir de l'aprovació del projecte de Constitució europea.

Constitució, informàtica i química. Precisament el debat sobre la Constitució europea marcarà la propera legislatura del Parlament europeu. Si la Constitució s'aprova a la cimera del juny dels caps d'estat i govern de la UE, aleshores començarà tot el procés de ratificació per part dels estats i també per part de l'eurocambra. La decisió que en surti no serà vinculant, però el debat polític que s'hi generi pot ser influent, especialment perquè el text constitucional,

a més d'incloure nous àmbits de codificació, també proposa l'elecció del president de la Comissió Europea a partir d'una majoria parlamentària.

A més d'aquest debat, altres temes estrella de la propera legislatura seran les patents dels programes informàtics; la directiva sobre els productes químics, cosa que té molt atenta la indústria farmacèutica catalana; les negociacions d'adhesió de Romania, Bulgària i segurament Croàcia, a més de la decisió sobre Turquia, aspectes en els quals el Parlament europeu té un paper important, ja que ha d'aprovar o rebutjar els tractats d'adhesió. Cal dir que en la legislatura que ara s'acaba els eurodiputats van aprovar un avís perquè Romania s'esforci en diversos aspectes si vol estar a punt per al 2007. També està previst que es treballi la contaminació marítima, el disseny ecològic d'electrodomèstics i material d'oficina i sobre les pràctiques comercials deslleials, entre altres punts.

Els propers cinc anys també veurem com es consolida el sistema de partits europeus, que des de l'any passat disposa d'un reglament que estableix normes com ara vies de finançament més clares a través del pressupost comunitari. És per això que en els darrers temps hem anat veient que els partits intentaven es-

tablir sinergies amb els seus col·legues europeus, ja fos presentant manifestos electorals conjunts o bé creant partits europeus amb estructura organitzativa i no sols com una etiqueta per aixoplugar-se quan són a Estrasburg.

Actualment la majoria a la cambra la té el Partit Popular Europeu / Demòcrates Europeus (on hi són el PP i UDC), una formació que va emergir amb força en els darrers anys, però que alhora és la que presenta més diferències internes. De fet, es va crear a partir d'una base d'eurodiputats democratacristians, però va créixer amb l'impuls dels populistes de Forza Italia, dels conservadors britànics i especialment del lideratge de José María Aznar, tot i que el PP espanyol també té democratacristians com José María Gil Robles. Actualment són el grup menys cohesionat, i voten bastant deslligats per exemple en qüestions d'integració europea, però és probable que prefereixin mantenir-se units com a grup, tot i perdre votacions, ja que ser els primers els dona més presidències de les comissions parlamentàries i fins i tot la presidència del Parlament, entre altres càrrecs.

A principi d'any una empresa britànica va presentar un estudi, encarregat pel Parlament, on deia que el PPE mantin-

dria la majoria. Ara bé, l'estudi es féu abans de les eleccions franceses, espanyoles i poloneses, per la qual cosa no es descarta que es pugui produir la sorpresa i que tinguin més vots les formacions aplegades en el Partit dels Socialistes Europeus (on hi ha PSC, PSIB i PSPV). El que està clar és que els grans

blocs no tindran majoria absoluta i es veuran obligats a pactar, i aquí entren els altres grups mitjans de la cambra, el Partit dels Liberals, Demòcrates i Reformistes (amb CDC), l'Aliança Lliure Europea (amb ERC i com a observador el PSM), els Verds (amb ICV) i l'Esquerra Unitària Europea (amb EUPV i EUiB).

L'altre gran element sorpresa són els resultats que puguin donar-se en els deu nous països de la UE, que, malgrat que aporten pocs eurodiputats, sí que podrien acabar de decantar la balança cap a un o altre lloc.

Oriol Cortacans

Les peces de la UE

Després del cicle electoral tan intens que s'ha viscut, les eleccions europees no acaben de trobar el seu espai mediàtic i social. A més a més, el desconeixement de les institucions de la Unió Europea i del seu funcionament fa que els partits polítics centrin gran part dels seus esforços propagandístics a lluitar contra la desmotivació de l'electorat.

A continuació oferim un repàs esquemàtic per entendre les institucions de la UE, que, dia a dia, aniran intervenint més directament en la quotidianitat de tots els ciutadans europeus.

El Parlament europeu (PE). És la cambra de representació directa dels ciutadans europeus, un dels òrgans del poder legislatiu. S'escull en eleccions cada cinc anys. De fet és el que es triarà els propers comicis del 13 de juny (a l'estat espanyol; a tota la Unió les eleccions es faran entre el 10 i el 13 de juny, depèn de cada estat). Els representants escollits no s'organitzen a la cambra en grups estatals, sinó segons l'adscripció ideològica. Són, per tant, grups parlamentaris que representen diversos corrents ideològics i polítics, en què s'inscriuen els diferents partits i coalicions polítiques estatals.

Entre les principals funcions del PE hi ha la d'examinar i adoptar la legislació europea. Tal com determina l'anomenat procediment de codecisió, però, aquesta cambra comparteix aquesta competència amb el Consell de Ministres Europeu.

Com en qualsevol altre parlament, el PE també ha d'aprovar el pressupost de

la UE. També ha d'estructurar el control democràtic de les altres institucions de la Unió. A més, també ha d'aprovar els principals acords internacionals que adopti la UE (adhesió de nous estats, acords d'associació o de comerç, etc.). Així mateix, pot nomenar comissions parlamentàries que abordin temes concrets

Els ciutadans europeus, a través de la comissió de peticions, poden presentar suggeriments a l'eurocambra. Actualment el president del PE és Pat Cox.

El Consell de la Unió Europea. Anteriorment era anomenat Consell de Ministres. El Consell és el principal òrgan legislatiu i de presa de decisions de la UE. El formen els representants de tots els governs dels estats de la UE. És, per tant, la institució que representa els governs dels estats membre.

En aquest organisme, els governs estatals defensen els seus interessos i és en aquest àmbit en què es decideixen els compromisos europeus més importants. Es reuneix regularment i s'organitza en grups de treball, formats o bé per representants o pels mateixos ministres dels governs estatals. Quan aquestes reunions estan integrades per caps d'estat i de govern, esdevé el Consell Europeu.

El Consell és, amb el Parlament europeu, l'òrgan que dicta les normes de la Comunitat Europea (CE). És, doncs, una de les institucions bàsiques de la Unió, ja que decideix la política referida al mercat únic, una gran part de les polítiques comunes de la UE, i té la missió de garantir la lliure circulació de mercaderies, persones, serveis i capitals.

Les eleccions al Parlament europeu són unes de les que registren un nivell més alt d'abstenció. Això, en part, és atribuïble al desconeixement entre els ciutadans del funcionament de la Unió.